

ChristenUnie

Kiezen voor kwaliteit - Investeren in mensen

Heroverwegingen 2010-2014

**STABIEL
BETROKKEN
CHRISTENUNIE**

Inhoud

Inhoud	3
Inleiding	5
Visie	5
Uitgangspunten	6
Procedure en concrete maatregelen	6
Concrete vertaling	7
- Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening	8
- Onderwijs, kinderopvang, jeugd en gezin	8
- Ruimtelijke ordening en milieu	8
- Wonen	9
- Volksgezondheid	9
- Veiligheid	9
- Verkeer en openbare ruimte	9
- Cultuur, sport en recreatie	10
- Economische structuur	10
- Bestuur en middelen	10

Inleiding

De rijksoverheid moet drastisch bezuinigen en gaat korten op de algemene uitkering aan de Nederlandse gemeenten. Dat betekent voor de gemeente Nunspeet op termijn een daling van de inkomsten met een bedrag van ongeveer € 4 miljoen. Deze korting zal waarschijnlijk stapsgewijs toegepast worden, zodat de gemeente van een korting van € 1 miljoen in 2012 naar een korting van € 4 miljoen in 2018 gaat. De gemeente zal ook te maken krijgen met stijgende uitgaven, omdat een toenemend aantal inwoners van onze gemeente een beroep zal moeten doen op sociale voorzieningen.

Dit maakt forse bezuinigingen, beter gezegd: ingrijpende heroverwegingen, noodzakelijk. De visie van de ChristenUnie Nunspeet op deze heroverwegingen is neergelegd in deze notitie, die u kunt lezen als een bijlage bij ons verkiezingsprogramma 'Kiezen voor kwaliteit – Investeren in mensen'.

Visie

Met ingrijpende heroverwegingen voor de boeg moeten we tenminste twee vragen stellen: wat zijn de kerntaken van de overheid? En: welke basisvoorzieningen heeft de samenleving nodig? De beantwoording van deze vragen hangt samen met actuele ontwikkelingen. De overheid trekt zich steeds verder terug en de samenleving ontwikkelt zich – min of meer gedwongen – stap voor stap in de richting van een verantwoordelijke burgermaatschappij of civil society. De belangeloze inzet voor elkaar in de vorm van informele zorg en vrijwillige inzet wordt steeds belangrijker. Deze ontwikkeling sluit in beginsel aan bij de christelijk-sociale visie van de ChristenUnie. Daarin speelt het begrip verantwoordelijkheid een centrale rol. De overheid mag een actievere inzet van burgers voor de samenleving verwachten, maar mag in tijden van economische crisis geen verantwoordelijkheden over de schutting gooien. Dat kan desastreuze gevolgen hebben voor een samenleving die de eerste stappen zet op weg naar een vitale burgermaatschappij. De overheid moet burgers in staat stellen hun verantwoordelijkheid op te pakken en in te vullen.

In de visie van de ChristenUnie is het de taak van de overheid om recht te doen en orde te handhaven en een schild voor de zwakken te zijn. De overheid is een dienstbare overheid. In onze verkilde samenleving hebben mensen een toenemende behoefte aan duurzame verbanden, waarin ze aandacht en zorg ontvangen, zoals het gezin, de buurt, de kerk, de school en de verenigingen. De samenleving is een dienstbare samenleving.

Wat betekent dit voor de kerntaken van de plaatselijke overheid? De gemeente richt de lokale samenleving in en handhaaft de regels. De gemeente is verantwoordelijk voor de publieke ruimte en de publieke basisvoorzieningen, zoals de infrastructuur en de onderwijshuisvesting. De gemeente bevordert en stimuleert economische en sociaal-culturele activiteiten, zoals werkgelegenheid en sport. De gemeente is een schild voor de zwakken en stimuleert de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van mensen.

Uitgangspunten

De ChristenUnie wil dienstbaar zijn aan mensen. Uitgangspunt bij de heroverwegingen is dat mensen en hun verbanden, lees: de samenleving, niet de dupe mogen worden van bezuinigingen. In ons verkiezingsprogramma hebben wij onder woorden gebracht en uitgewerkt dat het beleid van de gemeente Nunspeet bepaald wordt door een samenhangende visie en niet door incidenten. Een paar relevante uitgangspunten voor het onderwerp 'heroverwegingen' onderstrepen we op deze plaats:

1. De keuzes die gemaakt worden op het terrein van ruimtelijke ordening passen bij de groene omgeving en het dorpse karakter van Nunspeet. Geen stadse fratsen voor een plattelandsgemeente, maar toepassing van de Nunspeetse maat.
2. Het beleid van de gemeente moet erop gericht zijn om met minder geld meer te doen. Dat klinkt als een open deur, maar vraagt om een cultuurverandering. De gemeente moet eerst en vooral kritisch kijken naar het functioneren van de gemeentelijke organisatie en niet als vanzelfsprekend denken aan lastenverzwaringen voor de burgers.
3. Het beleid wordt bepaald door visie en niet door incidenten. Bij heroverwegingen kiezen we niet voor de kaasschaafmethode. Er wordt bezuinigd met visie. Minder regels, meer verantwoordelijkheid. Nieuw beleid wordt kritisch getoetst op nut en noodzaak.

Procedure en concrete maatregelen

De campagne voor de gemeenteraadverkiezingen is een lastig moment om over bezuinigingen te praten. Politieke partijen zullen doorgaans niet het achterste van hun tong laten zien om de kiezers niet tegen zich in het harnas te jagen. Het is daarom verstandig in de gemeenteraad nu afspraken te maken over de procedure en een inhoudelijke verkenning te starten. De ChristenUnie wil dat de gemeentelijke

organisatie voor de nieuwe raadsperiode concrete bezuinigingsmaatregelen presenteert voor een bedrag dat twee keer zo groot is als het benodigde pakket aan heroverwegingen. De winst daarvan is dat er dan extra kritisch gekeken wordt naar uitgaven en inkomsten en dat de nieuwe gemeenteraad uiteindelijk keuzes kan maken.

Op de volgende pagina's doen we concrete voorstellen voor heroverwegingen. Niet alle maatregelen kunnen zomaar uitgevoerd worden. Er is ook onderzoek nodig naar de haalbaarheid en de effecten. We willen hiermee vooral een concrete denkrichting van onze visie en uitgangspunten aanreiken.

Concrete vertaling

Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

- Kijk kritisch naar het maatschappelijk rendement van subsidies. De gemeente investeert gemeenschapsgeld in maatschappelijke doelen. Dat is goed, maar de besteding moet gelet op de kerntaken van de gemeente wel bijdragen aan de ontwikkeling van een burgermaatschappij waarin mensen meer verantwoordelijkheid voor elkaar en hun omgeving nemen. De gemeente moet hier stringent op toetsen en subsidies terugvorderen en verlagen als niet aan dit criterium wordt voldaan.
- Laat in het kader van de WMO niet de vraag om een voorziening, maar de vraag om hulp centraal staan. Dat betekent dat er bij de beoordeling van hulpvragen niet gekozen wordt voor het standaard aanbod, maar voor creatief maatwerk. Dat voldoet beter aan de hulpvraag en is meestal minder kostbaar.
- Het misbruik van gemeentelijke sociale voorzieningen moet stevig worden aangepakt en fors worden verminderd.
- Bezuinigingen op het terrein van sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening kunnen op korte termijn rendement opleveren, maar op de langere termijn tot aanzienlijk hogere kosten leiden, bijvoorbeeld in het preventief huisbezoek van ouderen.

Onderwijs en kinderopvang, jeugd en gezin

- Onderzoek of onderwijsinstellingen in samenhang met peuterspeelzaalwerk, kinderopvang en buurtvoorzieningen gehuisvest kunnen worden op een kleiner aantal locaties. Dit in het kader van de herstructurering van onderwijsgebouwen. Het gaat om de meest economische en effectieve inzet van de beschikbare middelen.
- Het peuterspeelzaalwerk leeft op dit moment boven haar stand. Het aantal kinderen per locatie is (te) klein. Daarom moet het aantal locaties worden teruggebracht.
- De gemeente doet er goed aan op dit beleidsterrein vooral in te zetten op preventie, bijvoorbeeld op het terrein van voeding en verslavingen, huiselijk geweld en seksueel misbruik, opvoeding en onderwijs. Dat bespaart op langere termijn hoge kosten.

Ruimtelijke ordening en milieu

- De nieuwe WRO biedt gemeente de mogelijkheid om plankosten beter in rekening te brengen bij ontwikkelaars. Dat raakt de bouw van woningen, maar

ook de infrastructuur en de groenvoorzieningen. De gemeente moet onderzoeken welke besparingsmogelijkheden hier liggen.

- Kies bij de vervanging van straatverlichting voor duurzame, energiezuinige en milieuvriendelijke verlichting, zoals led-lampen.
- Plaats slimme elektriciteitsmeters in alle panden waarvan de gemeente Nunspeet de energierekening betaalt. Deze meters stellen de gebruiker in staat om het energieverbruik te monitoren en te bepalen hoe en wanneer er energie en kosten bespaard kunnen worden.
- Schakel zoveel mogelijk apparatuur en verlichting uit wanneer ze niet gebruikt worden, zoals computers, kopieermachines en printers.

Wonen

- Bespaar kosten door voor de begeleiding van grote projecten medewerkers uit de wereld van projectontwikkelaars en grote aannemers aan te trekken.

Volksgezondheid

- Het zicht op de verhouding tussen de dienstverlening en de kosten van de GGD is na de opschaling verslechterd. Dat is een financieel risico. Het is van belang dat de GGD diensten en producten aanbieden waar in de regio vraag naar is. De gemeenten moeten meer invloed krijgen op het beleid en op de uitgaven.

Veiligheid

- Sociale veiligheid is belangrijk en de openbare verlichting kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren. In de nachtelijke uren kan er echter nog veel energie en dus ook geld bespaard worden.

Verkeer en openbare ruimte

- Wees terughoudend met het plaatsen van verkeersremmende maatregelen zoals drempels en andere obstakels en stop meer tijd en energie in handhaving door de politie.
- Onderzoek of de werkzaamheden in het kader van de meerjarenplanning voor het wegenonderhoud meer gespreid kunnen worden.
- Succesvolle ervaringen met een terughoudende toepassing van een verkeersregulerende inrichting van wegen en pleinen, maken de nieuwe inzichten ook voor Nunspeet interessant.
- Het verdient aanbeveling om publieke groenvoorzieningen grenzend aan particulier grondbezit onder strikte afspraken in beheer te geven van particulieren.

Cultuur, sport en recreatie

- Kijk kritisch naar het maatschappelijk rendement van subsidies. De gemeente investeert gemeenschapsgeld in maatschappelijke doelen. Dat is goed, maar de besteding moet gelet op de kerntaken van de gemeente wel bijdragen aan de ontwikkeling van een burgermaatschappij waarin mensen meer verantwoordelijkheid voor elkaar en hun omgeving nemen. De gemeente moet hier stringent op toetsen en subsidies terugvorderen en verlagen als niet aan dit criterium wordt voldaan.

Economische structuur

- Stimuleer de lokale economie en werkgelegenheid door klussen te gunnen aan bedrijven uit de gemeente Nunspeet.
- Doe aan gerichte acquisitie van bedrijven in sectoren die nog niet of nauwelijks zijn vertegenwoordigd in de gemeente Nunspeet. Dat is goed voor de werkgelegenheid en maakt de lokale economie minder kwetsbaar.

Bestuur en middelen

- Voer een principiële discussie over de kerntaken van de plaatselijke overheid. Kijk niet alleen naar wat er minder gedaan kan worden, maar zoek ook naar opbrengsten in de vorm van cofinanciering en privatisering.
- Intensiveer de samenwerking met andere gemeenten en in het bijzonder met buurgemeente Elburg.
- Vorm een inkoopcombinatie met andere gemeenten, vooral voor diensten en producten die structureel worden afgenomen, zoals mobiele telefonie.
- Onderzoek de mogelijkheden om gemeentelijke bezittingen commerciëler te benaderen en marktprijzen te hanteren of door bezittingen af te stoten.
- Er is de laatste jaren veel externe capaciteit ingehuurd. Dat moet drastisch verminderd worden door zorgvuldig te toetsen op nut en noodzaak.
- Voer een meer prestatiegericht personeelsbeleid door doelstellingen per ambtenaar concreet en meetbaar te formuleren. Accepteer geen vanzelfsprekende groei van het personeelsbestand en toets de invulling van vacatures op nut en noodzaak. Bezuinig niet op de kwaliteit van personeel. Stimuleer deskundigheidsbevordering en functieverandering.
- Kies voor Business Process Outsourcing en besteed bedrijfsprocessen die niet tot de kerntaken van de gemeente behoren uit, zoals Personeel & Organisatie.
- Pas contractmanagement toe. Houd voortdurend de contracten met leveranciers tegen het licht en maak afspraken op basis van prestaties en meetbare resultaten. Sluit slimme en dus kortlopende overeenkomsten.

- Organiseer minder heisessies en als het toch gebeurt, kies dan voor sobere locaties in de gemeente Nunspeet. Neem het besluit om 20% minder te vergaderen.
- Organiseer geen dure uitstapjes meer voor college en raad.